

تاریخ انتشار: دوشنبه 27 آبان 1392

۲۵ دلیلی که ایران به دنبال بمب اتم نیست

سید حسین موسویان ، عضو پیشین تیم مذاکراتی هسته ای ایران ، در مقاله ای برای نشریه مطالعات بین الملل با ارائه ۲۵ دلیل نشان می دهد که چرا ایران به دنبال تسلیحات هسته ای نیست .

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر به نقل از نشریه مطالعات بین الملل ، سید حسین موسویان ، یکی از اعضای پیشین تیم مذاکرات هسته ای ایران ، در مقاله ای برای این نشریه می گوید که این دو سوال پاسخ دهد که چرا ایران به دنبال تسلیحات هسته ای نیست و چگونه می توان از بحران کنونی بر سر برنامه هسته ای ایران بیرون رفت .

رئیس جمهور اوپاما در سخنرانی مراسم تحلیف خود در سال 2013 از رهبران ایران درخواست کرد که " توجه داشته باشند که اکنون زمان در پیش گرفتن راه حل دیپلماتیک " برای حل مسائل مربوط به برنامه هسته ای تهران است، اما این را هم اضافه کرد که " ما هر آنچه را که لازم باشد انجام خواهیم داد تا ایشان را از دست یافتن به سلاح هسته ای بازداریم . " بر اساس این اظهارات ، دو مسئله کلیدی که مطرح می شوند ، از این قرارند که آیا ایران به دنبال بمب هسته ای است یا خیر و اینکه چگونه یک راه حل دیپلماتیک قابل پیگیری و حصول است؟ مقاله پیش رو توضیحات جامعی را در مورد اینکه چرا ایران به دنبال بمب هسته ای نیست ، به دست می دهد . علاوه بر این چارچوبی را برای راه حل دیپلماتیک، تشریح می کند . دلایلی که در ادامه مطرح می شوند به منظور توضیح اینکه چرا ایران به دنبال بمب هسته ای نیست، طرح و شرح می شوند :

1. اسرائیل تهمت زنده اصلی است که ایران را به تلاش برای رسیدن به تسلیحات هسته ای متهم می کند و دائماً مدعی می شود که ایران در آستانه رسیدن به بمب هسته ای قرار گرفته است . اعتبار دعاوی اسرائیلی تأثیر خود را از دست داده است چرا که از اوایل دهه 1990 به اجرای این سناریویی آخرالزمانی پرداخته است . از جمله این دعاوی بی پایه و اساس مقامات اسرائیلی می توان به موارد زیر اشاره کرد :

- * در اکتبر سال 1992، شیمون پرز، وزیر امور خارجه مدعی شد که ایران تا سال 1999 به بمب هسته ای مسلح خواهد شد.
- * در سال 1995، بنیامین ناتنهاو در کتاب خود نوشت که ایران ظرف مدت 3 تا 5 سال، به تسلیحات هسته ای دست خواهد یافت.
- * در آوریل سال 1996، شیمون پرز، نخست وزیر وقت اسرائیل مدعی شد که ایران ظرف مدت 4 سال به تسلیحات هسته ای دست پیدا خواهد کرد.
- * در نوامبر سال 1999، یکی از مقامات ارشد نظامی اسرائیل گفت که جمهوری اسلامی، ظرف مدت 5 سال توانمندی هسته ای را در خود ایجاد خواهد کرد.
- * در جولای سال 2001، بنیامین بن الیزر، وزیر جنگ اسرائیل تأکید کرد که تا سال 2005 ایران بمب هسته ای خواهد داشت.
- * در اگوست سال 2003 یکی از مقامات بلند پایه نظامی اسرائیل گفت که ایران در سال 2005 یک برنامه تسلیحاتی هسته ای فعال را کلید خواهد زد و پیگیری خواهد کرد.
- * در فوریه سال 2009، ناتنهاو مدعی شد که ایران تنها یک یا دو سال از تسلیحات هسته ای فاصله دارد.

* و در سپتامبر سال 2012، بنیامین ناتیناهو، نخست وزیر اسرائیل گفت که ایران اورانیوم لازم برای ساخت یک بمب هسته ای تا اواسط سال 2013، غنی ساخته است.

بر اساس دعاوی اسرائیلی ها ایران باید تا سال 1999 به تسلیحات هسته ای دست پیدا می کردند، اما همچنان با گذشت سیزده سال از تاریخ مذکور، ایران نه بمب هسته ای دارد و نه برنامه هسته ای خود را در جهت اهداف نظامی پیگیری می کند.

2. از سال 2003 تا کنون، پس از بیش از 4000 روز - نفر بازرسی و بیش از 100 وهله ورود و بازرسی تکمیلی، آژانس بین المللی انرژی اتمی، به طور مکرر اعلان کرده است که هیچ مدرکی دال بر اینکه حتی یک گرم از مواد هسته ای برای اهداف نظامی به کار گرفته شده است، در دست نیست. مسئله ای مطرح شد که چرا مقامات ایرانی در برابر ارائه اطلاعات مربوط به برنامه هسته ای که مشکوک به تسلیحاتی بودن است به آژانس، مقاومت می کنند؟ دلیل آن مشخص است. آژانس از ایران درخواست کرد تا پروتکل الحاقی را اجرا کند و مسائل مربوط به وجوه نظامی احتمالی (پی ام دی) را مد نظر داشته باشد که ایران را ملزم می سازد به بازرسان آژانس اجازه بازرسی های فراتر از پروتکل الحاقی را بدهد. به منظور تحقق این خواسته ها، رسیدن به یک توافق بالقوه میان ایران و گروه 5+1 اجتناب ناپذیر است. این توافق باید شامل چیزی باشد که گروه 5+1 در زمانی ارائه خواهد کرد که ایران پروتکل الحاقی و اقدامات فراتر از آن را به منظور حل مسائل مربوط به وجوه نظامی احتمالی [برنامه هسته ای] اجرا می کند.

3. آیت الله خامنه ای، مقام معظم رهبری، فتوایی را صادر کرده اند که استفاده از تسلیحات هسته ای و هرگونه تسلیحات کشتار جمعی را حرام اعلان کرده است. برخی مدعی هستند که این فتوا تنها، استفاده از تسلیحات هسته ای و نه تولید آن را ممنوع می کند. فتوای آیت الله خامنه ای صراحتاً تولید و انبار کردن تسلیحات هسته ای را ممنوع می کند. ایشان به طور علنی اعلان کرده اند که: «ملت ایران هرگز به دنبال تسلیحات هسته ای نبوده و نخواهد بود... هیچ شکی نیست که تصمیم گیرندگان در کشورهای معاند با ما به خوبی می آندند که ایران به دنبال تسلیحات هسته ای نیست، چرا که جمهوری اسلامی، به لحاظ منطقی، مذهبی و نظری، تحصیل تسلیحات هسته ای را یک گناه کبیری می داند و بر این باور است که تکثیر چنین تسلیحاتی بی معنا، مخرب و خطرناک است.»

آیت الله خامنه ای در پاسخ به اظهارات رئیس جمهور آمریکا، در 18 فوریه سال 2013 اعلان کرد که: «اگر ایران به دنبال تولید تسلیحات هسته ای باشد، آمریکا به هیچ وجه نمی تواند مانع خواست ملت ایران شود. جمهوری اسلامی ایران خواهان تولید تسلیحات هسته ای نیست و این به هیچ وجه به آمریکا ارتباطی ندارد، بلکه بر اساس اعتقادی شکل گرفته است که تولید و استفاده از تسلیحات هسته ای را جنایتی علیه بشریت می داند و همزمانی که بر عدم تولید آن تأکید می کند، همچنین بر نابودی تسلیحات هسته ای موجود در دنیا نیز پافشاری می کند.»

4. ارزیابی اطلاعاتی ملی (ان آی ایپی) آمریکا در سال 2007 و 2011 نشان می دهد که ایران هیچ برنامه فعال تسلیحاتی هسته ای در اختیار ندارد؛ هیچ مدرک موثقی وجود ندارد که نشان دهد ایران از سال 2003 برای تولید بمب هسته ای تلاش می کند؛ و اینکه رهبری ایران هنوز هم تصمیمی سیاسی مبنی بر تولید سلاح هسته ای، نگرفته است.

5. موضع مخالف ایران نسبت به تسلیحات تخریب جمعی، که سابقه طولانی مدتی دارد، مورد آزمون فرار گرفته است. در دوران جنگ ایران - عراق، صدام دستور داد تا از تسلیحات شیمیایی علیه ایران استفاده شود و در سال های دهه 1980، استفاده صدام از این تسلیحات، باعث کشته و مجروح شدن صد هزار تن از سربازان و غیر نظامیان ایرانی شد. ایران در برابر این نوع حملات اقدامات تلافی جویانه ای ترتیب نداد، زیرا امام روح الله خمینی بنا بر اعتقادات مذهبی، مخالف استفاده از تسلیحات تخریب جمعی بود.

6. ایران هیچ گونه تسلیحات تخریب جمعی در اختیار ندارد و همه معاهدات اصلی که تحصیل تسلیحات تخریب جمعی را منع می کنند، امضا کرده است؛ معاهداتی از قبیل معاهده تسلیحات بیولوژیکی، معاهده تسلیحات شیمیایی، معاهده منع گسترش تسلیحات تخریب جمعی (ان پی تی) و معاهده جامع منع آزمایشات هسته ای.

7. بر اساس ارزیابی های ایران، تملک تسلیحات هسته ای تنها یک مزیت کوتاه مدت منطقه ای ایجاد می کند که به یک نقطه ضعف بلند مدت تغییر شکل می دهد، چرا که باعث کلید خوردن یک مسابقه تسلیحات هسته ای در منطقه می شود که دیر یا زود مصر، ترکیه و عربستان سعودی را وارد این وادی می کند.

8. منطقه عاری از تسلیحات هسته ای در خاورمیانه برای اولین بار در سال 1974 توسط ایران مطرح شد و اسرائیل مانع اصلی در برابر تحقق این پیشنهادها بوده است - تنها کشوری که در منطقه به صد ها کلاهک هسته ای مجهز است و از اعضای معاهده منع تکثیر تسلیحات کشتار جمعی نیز نیست. این به مثابه یک اهرم سیاسی جدی برای ایران است تا از جامعه بین المللی بخواهد به اسرائیل فشار وارد کند تا بدون هیچ تعللی به ان پی تی بپیوندد و همه فعالیت های هسته ای خود را تحت نظارت آژانس بین المللی انرژی اتمی درآورده و همه تسلیحات و تأسیسات تسلیحاتی هسته ای خود را نابود کند. دست یافتن ایران به یک بمب هسته ای می تواند این معادله را علیه ایران و به نفع اسرائیل، تغییر دهد. حتی به نازگی ایران آمادگی خود را برای شرکت در کنفرانس خاورمیانه عاری از تسلیحات تخریب جمعی اعلان کرده است که قرار بود در دسامبر سال 2012 در هلسنینکی، برگزار شود اما عدم تمایل اسرائیل برای شرکت در این کنفرانس، باعث به تعویق افتادن این کنفرانس شد.

9. انتخاب های تکنیکی که ایران برای طراحی برنامه هسته ای خود در پیش گرفته است، از اولویت داشتن توانمندی کارآمد در عرصه غنی سازی و نه دست یافتن هر چه سریعتر به توانمندی تسلیحاتی هسته ای، حکایت می کند. برنامه توسعه ایران روی تکنولوژی های هسته ای و نه تولید انبوه یا نصب حداکثری سانتریفیوژ های آر-1 یا سانتریفیوژ های نسل دومی آر - 2، گردش می کند. اگر ایران در پی آن بود که در کوتاه مدت به تسلیحات هسته ای دست پیدا کند، شاکله و انتخاب های تکنیکی باصرفه تری نیز وجود داشت.

10. ایران هیچگاه نسبت به توسعه فعالیت های هسته ای دو کاربردی نیازمندی فوری نشان نداده است. حتی فعالیت هایی که در گزارش سال 2011 آژانس منعکس شده، به هیچ وجه در راستای یک برنامه تسلیحاتی هسته ای نبوده است. بر اساس اظهارات رابرت کلی، یکی از کارشناسان برجسته هسته ای آمریکا و از ناظران پیشین آژانس، این گزارش گمراه کننده بود و می کوشید «با اخذ اطلاعات و دادن این اطلاعات به خورد کسانی که خواهان در پیش گرفتن گزینه جنگ هستند»، افراطی ها را بر سر کار نگاه دارد.

11. ایران می داند که با تبدیل شدن به یک قدرت تسلیحاتی هسته ای، روسیه و چین را تشویق می کند تا به آمریکا پیوسته و تحریم های همه جانبه ای را اجرا کنند که اقتصاد ایران را فلج می کند.

12. ایران نمی خواهد به اسرائیل این بهانه را بدهد تا آمریکا و جامعه بین المللی را هماهنگ کند تا با آنچه که تهدیدی حیاتی برای خود می پندارد مقابله کرده و جنگی دیگر در خاورمیانه به راه اندازد.

13. استراتژی غایبی ایران آن است که به یک کشور مدرن تبدیل شود که به طور کامل قادر به رقابت با غرب در عرصه تکنولوژی های پیشرفته است. اکثریت سیاستمداران برجسته ایرانی بر این باورند که تملیک تسلیحات هسته ای به مثابه مانعی خواهد بود که در بلند مدت مانع دسترسی ایران به همکاری های تکنولوژیک گسترده ایران با کشورهای پیشرفته خواهد شد. این دسته از سیاستمداران به هیچ وجه خواهان آن نیستند که ایران نیز همانند کره شمالی به لحاظ بین المللی به شدت منزوی شود.

14. در تابستان سال 2011، محمد البرادعی، دبیر کل پیشین آژانس که 12 سال این سمت را عهده دار بود و جایزه صلح نوبل را اخذ کرد، گفت: «حتی مدرکی کوچک ندیده ام که نشان دهد ایران در حال تسلیحاتی کردن برنامه خود بوده و می کوشد تأسیسات تسلیحات هسته ای ایجاد کرده و از مواد غنی شده خود چنین استفاده هایی بکند... من گمان نمی کنم که ایران خطری آشکار و بالفعل باشد. همه آنچه که می بینم، در واقع اغراق در مورد تهدیدی است که ایران می تواند به وجود آورد.»

محمد البرادعی در برابر جنگ طلبان کمزور خم نکرد، لذا بعدها جایزه صلح نوبل را به خود اختصاص داد. بر اساس اخبار فاش شده از ویکی لیکز که بر گرفته از مراسله سفارت آمریکا در وین است، جانشین او، یوکیا آمانو، خود را «به شدت حامی آمریکا» معرفی کرده است که «با هر تصمیم استراتژیکی که در آمریکا اتخاذ شود هماهنگ است، از انتصاب های سطح بالا گرفته تا تلاش برای کنترل برنامه تسلیحاتی هسته ای ایران.»

15. در اوایل سال 2012، شبکه سی بی سی نیوز، از لئون پانتا، وزیر دفاع وقت پرسید که آیا ایران می کوشد به تسلیحات هسته ای دست پیدا کند یا خیر. او پاسخ داد: «خیر. اما می دانیم که ایشان تلاش می کنند توانمندی هسته ای را در خود ایجاد کنند. و این چیزی است که ما را نگران می کند. خط قرمز ما برای ایران این است: سلاح هسته ای تولید نکنید. این یک خط قرمز برای ما نیز هست.» حتی اگر نگرانی اصلی در مورد ایران آن باشد که تهران می کوشد به توانمندی «میانبر زدن» دست پیدا کند، هرگز نمی توان اقدامی غیر قانونی را به تهران نسبت داد؛ و در واقع کشورهای

بسیاری وجود دارند که به چنین توانمندی میان برزیدن دست یافته اند از جمله ژاپن و برزیل.

16. در جریان مذاکرات هسته ای سال های 2003 تا 2005، میان ایران و فرانسه، آلمان و انگلیس (ایبی یو3)، ایران طرح های مختلف و متنوعی را ارائه کرد که التزام به موارد زیر را شامل می شد:

- * نگاه داشتن فعالیت های غنی سازی در سطح 5 درصد.
 - * صادر کردن همه اورانیوم کمتر غنی شده یا تزریق آنها به لوله های سوختی.
 - * التزام به یک پروتکل الحاقی به توافق پادمان های آژانس و پایبندی به دستورالعمل 3.1 مذکور در توافقنامه های تابع توافق پادمان ها، که حداکثر سطح شفاف سازی را فراهم می آورد.
 - * اجازه دادن به آژانس برای انجام بازرسی های سرزده از تأسیسات غیر اعلانی؛ و
 - * خارج کردن اورانیوم غنی شده به کشور ثالث برای تزریق آنها به لوله های سوختی برای راکتور پژوهشی تهران.
- این تلاش ها قرار بود این اطمینان را به وجود آورد که هیچ گونه اورانیوم غنی شده ای در آینده به سمت برنامه تسلیحاتی هسته ای منحرف نخواهد شد. به همین دلیل بود که سخنگوی وزارت امور خارجه ایران اخیراً گفت: «ایران، به منظور اثبات حسن نیت خود، حتی فراتر از تعهدات دستورالعمل های قوانین آژانس، عمل کرده است.» با این حال آمریکا و اتحادیه اروپا پیشنهاد مذکور را رد کردند.

17. در فوریه سال 2010، علی اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، پیشنهاد کرد که ایران فعالیت های غنی سازی خود را در سطح کمتر از 5 درصد نگاه دارد و در مقابل غرب لوله های سوختی لازم برای راکتور پژوهشی تهران، فراهم آورد. غرب این پیشنهاد را نیز رد کرد.

18. در ماه می سال 2010، ایران با برزیل و ترکیه توافق کرد در عوض خروج ذخیره اورانیوم کمتر غنی شده خود، سوخت راکتور پژوهشی خود را دریافت کند. این توافق بر اساس طرح پیشنهادی در پیشنویسی شکل گرفت که دولت اوپاما با مقامات برزیلی و ترکیه ای عقد کرد و این مجوز را به ایشان داد که از طرف واشنگتن می توانند با ایران مذاکره کنند. متأسفانه آمریکا با رد کردن این طرح، موفقیت خود را خراب کردند.

19. هرمان ناکارتر، معاون دبیر کل آژانس، در آگوست سال 2011 از تهران دیدن کرد. او از اختیار نامحدود برای دیدن از همه تأسیسات و سایت های هسته ای ایران، برخوردار شد. در هنگام بازدید های وی خواهان ورود به تأسیسات پژوهشی و بخش توسعه سانتریفیوژ های پیشرفته و دیگر تأسیسات مرتبط آر اند دی شد که اجازه ورود به وی داده شد. هیچ کشور دیگری اجازه چنین نظارتی را به آژانس نداده و امکان دسترسی این چنینی به تأسیسات هسته ای خود را به هیچ کس نداده است - حتی جامعه انرژی اتمی اروپا نیز چنین نکرده است. علاوه بر این وی از فعالیت های شبیه سازی و تأسیسات آر اند دی راکتور آب سنگین اراک نیز دیدن کرد.

به دنبال این دیدار، فریدون عباسی، ریاست سازمان انرژی اتمی ایران به آژانس اختیار نامحدود داد تا از برنامه و فعالیت های هسته ای ایران بازدید کند و برای مدت پنج سال به طور کامل نظارت داشته باشد، با این شرط که تحریم های علیه ایران برداشته شود - با این حال غرب این پیشنهاد را نیز رد کرد.

20. ایران از طرح گام به گام روسیه در تابستان سال 2011 استقبال کرد. طرحی که همه نگرانی های غرب در مورد فعالیت های هسته ای ایران را بر طرف می کرد. این طرح ایران را ملزم می ساخت تا:

- * اجازه نظارت کامل به آژانس بدهد.
- * پروتکل الحاقی آژانس و دستورالعمل 3.1 این پروتکل را اجرا کند.
- * تولید اورانیوم بسیار غنی شده را متوقف کرده و غنی سازی را به 5 درصد محدود سازد.
- * نصب سانتریفیوژ های جدید را متوقف کند.
- * سایت های غنی سازی را به یک سایت کاهش دهد.
- * نگرانی های آژانس را در مورد «وجه نظامی احتمالی» برنامه هسته ای خود و دیگر ابهامات تکنیکی بر طرف کند؛ و
- * به طور موقت غنی سازی را تعلیق کند.

این طرح به دلیل فقدان حمایت و استقبال غرب، اجرایی نشد.

21. این اتهام که ایران در حال ذخیره اورانیوم غنی شده برای تولید سلاح هسته ای است، بی پایه و اساس است، چرا که ایران سالانه نیازمند 27 تن اورانیوم است که 3.5 درصد غنی شده است تا سوخت لازم برای تنها نیروگاه تولید برق خود در بوشهر را تغذیه کند. تا به حال، ایران نزدیک به 7 تن از این مواد را تولید کرده و نیازمند 20 تن دیگر است. هر چند که سوخت برای نیروگاه بوشهر توسط روس ها تأمین خواهد شد و برخی افراد ممکن است چنین تصور کنند که نیازی نیست ایران برای نیروگاه بوشهر اورانیوم غنی کند، اما ایران نمی تواند به طور کامل به روسیه متکی شود و امیدوار باشد روس ها همواره نیازهای آتی ایران به سوخت هسته ای را تأمین کنند.

22. بزرگترین نگرانی غرب و در نتیجه بالاترین اولویت در مذاکرات هسته ای، حول اورانیوم 20 درصد غنی شده ایران بوده است. اولین بار در فوریه سال 2010، و دومین بار در سپتامبر 2011، ایران پیشنهاد کرد غنی سازی 20 درصد خود را متوقف کند و در عوض لوله های سوختی دریافت کند - اما این بار هم غرب پیشنهاد ایران را رد کرد. در نشست‌هایی که با حضور نماینده ارشد اتحادیه اروپا، یعنی کاترین اشتون و سعید جلیلی، مذاکره کننده هسته ای ایران در 19 سپتامبر سال 2012 برگزار شد، ایران بار دیگر پیشنهاد داد که غنی سازی اورانیوم 20 درصد خود را به حالت تعلیق در می آورد، با این شرط که اقدام متناسبی هم از طرف گروه 5+1 انجام شود. احمدی نژاد در مصاحبه ای با شبکه تلویزیونی ایران گفت که «اگر ایشان سوخت 20 درصد غنی شده به ایران بدهند ما بلافاصله غنی سازی 20 درصد را متوقف خواهیم کرد.» اما اروپایی ها در برابر حسن نیت وی، تحریم های بیشتری را بر ایران تحمیل کردند.

23. هشدار اخیر اسرائیل مبنی بر اینکه ایران در آستانه تولید تسلیحات هسته ای قرار گرفته و تا اواسط سال 2013 به این سلاح دست خواهد یافت، بیرو هیچ منطقی نیست چرا که ارزیابی های کارشناسان بین المللی به این نتیجه رسیده است که ایران چندین سال زمان لازم دارد تا یک کلاهک هسته ای کارآمد و با قابلیت پرتاب تولید کند. ارزیابی های مذکور این موضع ایران را که تسلیحات هسته ای بخشی از استراتژی دفاعی ایران نیست را تقویت می کند.

24. یکی دیگر از مهمترین اتهاماتی که به ایران زده می شود این است که به محض دست یافتن تهران به تسلیحات هسته ای، از آن برای حمله به آمریکا و اسرائیل استفاده می کند. این به هیچ وجه عقلانی نیست، چرا که هر گونه تحرک اینچنینی از طرف ایران علیه آمریکا و اسرائیل که هر کدام به ترتیب 8000 و 400 کلاهک هسته ای در اختیار دارند، منجر به نابودی کامل ایران می شود. ایران به طور علنی این واقعیت را آشکار ساخته است.

25. نگرانی اصلی برخی از سیاستمداران آمریکا این است که انگیزه ایران برای تحصیل تسلیحات هسته ای دست یافتن به بازدارندگی هسته ای است - حصول اطمینان از این که واشنگتن به ایران حمله نخواهد کرد، به دنبال تغییر رژیم یا دیگر اهداف اینچنینی در این کشور نمی رود. اگر این نگرانی صحیح باشد، پس تسلیحات هسته ای ایران می تواند برای جلوگیری از جنگ مورد استفاده قرار گیرد - یک نتیجه مثبت. اما این نگرانی بر اساس فرضیاتی نادرست شکل گرفته، چرا که ایران در برابر اقدامات جدی آمریکا و غرب برای تغییر رژیم در تهران، از جمله استفاده از جنگ، برای تحصیل تسلیحات هسته ای تلاش نکرد.

در طول هشت سال جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، آمریکا و غرب هر آنچه در توان داشتند برای حمایت از طرف مهاجم، یعنی صدام، به کار گرفتند و باز هم نتوانستند ایران را شکست دهند. به رغم باور برخی، ایران بدون تسلیحات هسته ای، با گذشت 34 سال از انقلاب اسلامی، هر ساله قدرتمند تر شده است - تلاش های آمریکا و غرب را برای سرنگون کردن حکومت ناکام گذاشته - در حالی که جایگاه آمریکا و اسرائیل در منطقه تنزل یافته است به رغم هزاران کلاهک هسته ای که در اختیار دارند.

مسئله بعدی آن است که چگونه می توان از این باتلاق دیپلماتیک در مورد بحران هسته ای ایران بیرون آمد. ایران انتظار دارد جامعه بین المللی حق قانونی این کشور را برای غنی سازی تحت نظارت ان پی تی به رسمیت شناسد و تحریم ها را بردارد. گروه 5+1 (اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل و آلمان)، نیز بر اساس ان پی تی پنج خواسته عمده مطرح کرده اند:

- 1) اجرای پروتکل الحاقی که انجام بازرسی های سرزده بیشتر توسط آژانس، ناظر هسته ای سازمان ملل، از سایت های هسته ای ایران و نیز سایت های نظامی همچون سایت پارچین را ممکن می سازد.
 - 2) شفاف سازی هر چه بیشتر برنامه هسته ای با اجرای دستورالعمل 3.1.
 - 3) صدور اجازه به آژانس بین المللی انرژی اتمی برای فراتر رفتن از ان پی تی و پروتکل الحاقی به منظور برطرف کردن نگرانی های مربوط به وجوه نظامی احتمالی فعالیت های هسته ای ایران.
 - 4) محدود کردن غنی سازی 20 درصد؛ و
 - 5) تبدیل کردن اورانیوم غنی شده به لوله های سوختی یا خارج کردن ذخایر اورانیوم غنی شده که بلافاصله نمی توان آنها را برای مصارف داخلی به کار بست.
- در حالی که این مطالبات بسیار فراتر از اصول و قواعد ان پی تی است، دولت احمدی نژاد آمادگی خود برای همکاری را نشان داد. رئیس جمهور ایران اعلان کرد که کشورش آماده است «بلافاصله» پس از آنکه جامعه بین الملل نیازمندی ایران به سوخت هسته ای را تأمین کند، غنی سازی 20 درصد را متوقف کند - کاری که در گذشته از انجام آن سر باز می زد. همچنین علی اکبر صالحی، وزیر امور خارجه ایران از دستورالعمل 3.1 توافقی فرعی پروتکل الحاقی به طور مستقیم به عنوان بخشی از پیشنهادی یاد کرد که «نگرانی های غرب را به رسمیت می شناسد و می کوشد با استفاده از هر ابزاری که در اختیار دارد، آنها را بر طرف کند.»
- به جای طرح یک بسته پیشنهادی کامل که دربر دارنده مطالبات جدی باشد، گروه 5+1 همواره طرح های ساده لوحانه ای را مطرح می کند و خواهان تحقق مطالباتی حداکثری در برابر حداقل امتیازات است. مشخص است که آمریکا و غرب، تمایل سیاسی لازم برای نهای شدن توافق با ایران ندارند. طرح های پیشنهادی غرب نه حق مسلم ایران برای غنی سازی تحت نظارت ان پی تی را می پذیرد و نه برداشته شدن تحریم های جدی از ایران را. حتی مقامات غربی اعتراف کرده اند که طرح جدید ایشان تفاوتی با طرح های پیشین ایشان ندارد.
- اگر آمریکا و غرب آماده پذیرش یک راه حل واقع نگرانه باشند، که بر اساس آن همه مطالبات عمده هر دو طرف ذیل یک بسته پیشنهادی به صورت گام به گام برآورده شود، رسیدن به توافق میسر است. دیپلماسی مؤثر خواهد بود اگر اوپاما، کری و هیگل سیاست فشار آمریکا را که " همه گزینه ها را روی میز باقی نگاه داشته " تغییر داده و به سمت رویکردی متوجه شوند که به دنبال راه حلی واقعی برای برون رفت از این بحران است.

<dynamic-0#####>